

Kővári Károly

Messiási jövendölések

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Kővári Károly S. J.
Messiási jövendölések

Rendi jóváhagyással

A szentírási idézeteket a Szent István Társulat 1973. évi kiadása szerint idézzük. Ebben a fordításban sok személynév írásmódja eltér a régebbi fordításokétól.

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című füzet elektronikus változata. A füzet 1982-ben jelent meg a Vallás és Élet Kiadó gondozásában. Az elektronikus változat a Jézus Társasága magyarországi tartományfőnökének az engedélyével készült. A programot lekipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más szerzői jog a Jézus Társasága Magyarországi Tartományáé.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Lángolt a szívünk!	4
Isten megígéri a Megváltót	5
Szem Istene	5
Ábrahám nemzetsége	6
Jákob utódai	7
A pogány próféta	7
Dávid királyi háza	8
Dávid fia	10
A Messiás eljövetele	12
A Szűz fiat szül	12
Isten Fia	13
Az idők teljessége	15
Efráta Betlehemje	16
A Messiás Hírnöke	18
A Messiás küldetése	20
A Messiás király	20
A Messiás tanít	25
A Messiás pap	30
A szenvedő Messiás	32
A Messiás megdicsőülése	38
A messiási birodalom	40
Jöjj el, Uram, Jézus!	44

Lángolt a szívünk!

Szent Lukács evangélista leírja, hogy Krisztus feltámadása napján tanítványai közül ketten az Emmausz nevű falu felé tartottak, s közben „az eseményekről beszélgettek. Ahogy beszélgettek, tanakodtak, egyszer csak maga Jézus közeledett, és csatlakozott hozzájuk. De szemük képtelen volt felismerni. Megszólította őket:

– Miről beszélgettetek itt az úton?

Elszomorodtak. Aztán az egyik, akit Kleofásnak hívtak, hozzá fordult:

– Te vagy az egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudod, mi történt ott ezekben a napokban?

– Micsoda? – kérdezte.

– A názáreti Jézus esete – felelték – aki próféta, hatalmas tettben és szóban az Isten és az egész nép előtt. Főpapjaink és a tanács tagjai kereszthalálra ítélték és keresztre feszítették. Azt reméltük pedig, hogy meg fogja váltani Izraelt. S már harmadnapja annak, hogy ezek történtek. Igaz, még néhány közülünk való asszony is megrémített minket. Hajnalban kinn jártak a sírnál, s hogy nem találták ott a testét, azzal a hírrel jöttek hozzánk, hogy angyalok jelentek meg nekik, és azt mondták, hogy él. Társaink közül néhányan szintén kimentek a sírhoz, és úgy találtak mindent, ahogy az asszonyok jelentették, de őt magát nem látták.

Erre így szólt:

– Ó, ti balgák, milyen nehezen tudjátok elhinni, amit a próféták jövendöltek. Vajon nem ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemehessen dicsőségébe?

Aztán Mózesen elkezdve, az összes prófétáknál megmagyarázta nekik, amit az írásokban róla írtak.

Közben odaértek a faluhoz, ahová tartottak. Úgy tett, mintha tovább akarna menni. De marasztalták:

– Maradj velünk, mert esteledik, és a nap már lemenőben van.

Betért hát, és velük maradt. Amikor az asztalhoz ültek, kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte s odanyújtotta nekik. Ekkor megnyílt a szemük, s felismerték. De eltűnt a szemük elől.

– Hát nem lángolt a szívünk – mondták – amikor beszélt az úton, és kifejtette az Írásokat?” (Lk 24,13–32)

*

Valahányszor ezt a megható történetet halljuk, mindig sajnálkozva gondoljuk:

– De kár, hogy Szent Lukács nem örökítette meg részletesen mindazt, amit az Úr Jézus mondott a reá vonatkozó jövendölésekről. Milyen szívesen elhallgatnánk mi is szavait, mint egykor az emmauszi tanítványok tették. Minden bizonnyal nekünk is lángolna szívünk az iránta érzett szeretettől, miközben kifejtene az Írásokat.

Ha ilyen isteni tanítómesterünk nem is akad, mégsem kell teljesen lemondanunk arról, hogy megtudjuk, miről is hallhattak a több mint kétórás hosszú úton az emmauszi tanítványok. A szentírástudósok ugyanis összegyűjtötték az Úr Jézusra vonatkozó messiási jövendöléseket, s egy ilyen szakértőnek, Heinisch Pálnak (sajnos már nem kapható) könyvéből készítettük a következő összefoglalást.

Kővári Károly, S.J.

Isten megígéri a Megváltót

Mindnyájan jól ismerjük őszüleink bűnének szomorú történetét. Könnyelműen megszegették Isten szigorú parancsát, s mind saját maguk, mind utódaik számára elvesztették nemcsak az istengyermeki élet természetfeletti adományát, azaz a mennyei boldogság lehetőségét, hanem még rendkívüli természetes adományait is, mint pl. a szenvedésmentes életet ezen a földön, az uralmat szenvedélyeik felet és a halál nélkül való üdvözülés lehetőségét. El kellett hagyniuk a paradicsomot is.

Isten azonban nem vetette el végleg magától az emberiséget, mint az ellene lázadó angyalokkal tette. Időt adott őszüleinknek a bűnbánatra és a megtérésre. Az emberiség számára pedig kilátásba helyezte a Megváltót, amikor kimondta az ítéletet az őszüleinket megkísértő Sátán felett:

Mivel ezt tetted,
átkozott leszel minden állat és a mező minden vadja között.
Hasadon csúszol és a föld porát eszed
életed minden napján.
Ellenkezést vetek közéd és az asszony közé,
a te ivadékod és az ő ivadéka közé.
Ő széttiporja fejedet,
te meg a sarkát veszed célba.
(Ter 3,14–15)

A kígyó képében megjelenített Sátánra kimondott átok kifejezi a Sátán megalázását és teljes elvesztését. Az első emberpárt azonban nem átkozta el az Isten, sőt büntető ítéletének kimondása után megvigasztalta őket: jóllehet a küzdelem folytatódik az emberek és a Sátán között, végül mégis a Sátán lesz a vesztes.

A végső győzelem bekövetkezéséről az Újszövetség értesít minket. A Második Évának, Máriának magzata: Jézus győzte le végleg a Sátánt, jóllehet Isten megengedte, hogy az többször megkísértse, s végül keresztre is juttassa Egyszülött Fiát.

Szem Istene

A vízözön után Noé megátkozza egyik fiát szülői kegyeletet sértő viselkedése miatt, a másik kettőt pedig megáldja tiszteletteljes magatartásukért. Különösképpen kiemeli az áldásban Szemet, ami sejteti velünk, hogy Istennek különleges tervei vannak az ő utódaival: ők fogják fenntartani az emberiségben az Istenbe vetett hitet. Íme az átok s az áldás szavai:

Legyen átok Kánaánon,
legyen a legkisebb szolga testvérei között.
Áldott legyen az Úr, Szem Istene,
és Kánaán legyen a szolgája.
Isten adjon tág teret Jáfetnek,
lakjék Szem sátraiban,
és Kánaán legyen a szolgája.
(Ter 9,25–27)

Ábrahám nemzetsége

Ezer év telt el Noé jövendölése után. Isten most kiválasztja Ábrámot Szem ivadékai közül, s noha Ábrám gyermektelen, Isten ígérete szerint nagy nemzedék fog származni tőle, amelyből az egész világra áldás fakad. A kiválasztásnak azonban nagy ára van: el kell hagynia a bálványimádásba süllyedt rokonságot. Isten felszólítja:

Vonulj ki földedről,
rokonságod köréből és atyád házából
arra a földre,
amelyet majd mutatok neked.
Nagy néppé teszek.
Megáldalak, és nagyvá teszem nevedet,
s te magad is áldás leszel.
Megáldom azokat, akik áldanak téged,
de akik átkoznak téged, azokat én is megátkozom.
Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége.
(Ter 12,1–3)

Mint a fokozatosan terjedő világosság, úgy derítenek fényt ezek a szavak Isten fenséges tervére. A megvalósításnak azonban emberileg felülmúlhatatlannak látszó akadályja van: Sára, Ábrám felesége már kilencven éves, és egész életében magtalan volt. Hogyan válhat ő egy egész nemzetség ősanijává?

Istennél azonban semmi sem lehetetlen. A magtalan Sára gyermeket fogan Ábrámtól: Izsákot.

Isten most még nagyobb próbának veti alá Ábrám hitét, kinek nevét közben Ábrahámra változtatta. Megparancsolja neki, hogy áldozza fel egyetlen fiát.

Ábrahám hite és engedelmissége rendíthetetlen, nem kételkedik abban, hogy Isten újabb parancsa nincs ellentétben régebbi ígéretével.

Nem is csalódik. Isten csak próbára akarta tenni, s valójában nem kívánta Izsák feláldozását. Engedelmissége jutalmául Isten megismétli ígéretét:

Magamra esküszöm,
hogy mivel ezt tetted
és egyetlen fiadat nem tagadtad meg tőlem,
gazdagon megáldalak.
Utódaidat megsokasítom,
mint az ég csillagait
és mint a tengerpart fővénységét,
utódaid elfoglalják majd az ellenség kapuját.
Utódaid által nyer áldást a föld minden népe,
mivel hallgattál a szavamra.
(Ter 22,15–18)

Később Isten majdnem ugyanezekkel a szavakkal ismétli meg ígéretét Izsáknak. (Vö. Ter 26,4)

Jákob utódai

Az ígélet Jákobon keresztül folytatódik, mert noha Izsák elsőszülötte Ézsau volt, ez eladta elsőszülöttségi jogát egy tál lencséért Jákobnak. Isten megjelenik Jákobnak álmában, s így szól hozzá:

Nemzetséged olyan lesz, mint a föld homokja,
ki kell terjeszkedned nyugatra és keletre,
északra és délre,
általad s utódaid által
nyer áldást a föld minden népe.
Nézd, én veled vagyok.
Mindenütt oltalmazlak, ahová mégy
és visszavezetlek erre a földre.
Nem hagylak el, amíg véghez nem viszem,
amit megígértem neked.
(Ter 28,14–15)

Isten parancsára Jákob gyermekeivel együtt idegenbe, Egyiptom földjére költözik. Halálos ágyán prófétai látomásban szemléli gyermekeinek sorsát. Hozzájuk intézve szavait, így jövendöl Júdáról:

Júda, téged dicsérnek majd testvéreid,
kezed ellenségeid nyakán lesz.
Atyád fiai meghajolnak előtted...
Nem tűnik el a jel Júdatól,
sem a királyi pálca a lábától,
amíg le nem róják neki az adót,
és a népek nem engedelmeskednek neki.
(Ter 49,8–9.10)

Ez a jövendölés rámutat arra, hogy egy meghatározott személy lesz a Megváltó, s Júda királyi házából származik majd. A prófétai látomásokra jellemző, hogy a jövő eseményei egy képet alkotnak, s ezért sok száz évvel egymás után bekövetkező események között a próféta nem látja az időbeni rendet. Júda házának királyi hatalma már jóval a Megváltó megjelenése előtt megszűnt.

A pogány próféta

Hosszú évszázadok teltek el Jákob jövendölésétől. A családok törzsekké terebélyesedtek, s életük sanyarúvá vált az egyiptomiak szolgátságában. Mózes vezetése alatt azonban Isten megszabadította népét az elnyomástól, s mikor hosszú pusztai vándorlásuk véget ért, Jákob utódai táborot ütöttek Jerikóval szemben a Jordán keleti oldalán, hogy felkészüljenek az Ígélet Földjének elfoglalására. A moabiták királya biztosítani akarta győzelmét a zsidók felett, s azért felszólította a pogány Bileám prófétát, hogy átkozza el a zsidókat. Bileám azonban hallott a zsidók Istenének csodatetteiről, s átok helyett ismételten áldást adott a zsidókra. Mikor pedig a király méltatlankodott ezért, a próféta tudtára adja neki látomását a zsidók győzelméről:

Így beszél Bileám, Beor fia,
 így beszél a mélyreható tekintetű ember.
 Így beszél, aki felfogja Isten szavát,
 látja a Mindenható arcát.
 Istentől kap választ, a szeme megnyílik:

Látom, de nem most, látom, de nem közelről.
 Csillag tűnik fel Jákob törzséből,
 jogar sarjad Izraelből.
 Bezúzza Moáb halántékát,
 s Szet fiainak koponyáját,
 Edom idegen birtok lesz,
 és Szeir meghódított ország.
 Izrael kiterjeszti hatalmát.
 Jákob uralkodik ellenségein,
 elpusztítja az Árból menekülőket.
 (Szám 24,15–19)

Ez a jövendölés csak részben teljeseedett be a zsidó királyok földi uralma alatt. De már a zsidók felismerték távolabbi, messiási vonatkozásait.

Dávid királyi háza

Isten segítségével a zsidók valóban győzedelmeskedtek a környező népek felett, és elfoglalták az Ígéret Földjét. Miután túlestek a honfoglalás nehézségein, a területen szétszóródott törzsek szükségét érezték az összetartozásnak, egymás támogatásának és a közös vezetőnek, ezért királyt kértek Istentől.

Az első király, Saul, alkalmatlannak bizonyult felelősségteljes szerepének betöltésére, s azért Isten parancsára Sámuel próféta Dávidot keni fel királynak.

Dávid, gyarlóságai ellenére hűségesen igyekszik szolgálni Istent, sőt templomot is szeretne építeni tiszteletére. Isten azonban tudtára adja, hogy ez a nemes feladat Dávid fiára, Salamonra vár. Dávid alázatosan megnyugszik Isten akaratában, s ezért jutalmul ezt az üzenetet kapja Istentől, Nátán prófétán keresztül:

Házad és királyságod örökre fennmarad színem előtt,
 trónod örökre szilárd marad.
 (2Sám 7,16)

A zsidó nyelvben az „örök” szó nem jelenti okvetlenül az örökkévalóságot, hanem szolgálhat egy hosszú időtartam kifejezésére is. Ezért a zsidók egyáltalán nem vonták kétségbe a jövendölés valódiságát, amikor Dávid királyi háza kb. 600 évvel Krisztus születése előtt összeomlott. Tudták, hogy amikor Isten valakinek a megjutalmazását ígéri, az mindig feltételes, s bűneivel eljátszhatja a kilátásba helyezett isteni kegyet. Az ország már Dávid utódai alatt két részre szakadt, s egyik király rosszabb volt a másikinál, jóllehet akadt közöttük néhány istenfélő is. Ezért Isten komoly büntetést küldött rájuk: a szomszédos hatalmak rabszolgaságba hurcolták a választott népet. A büntetésnek azonban nem a megsemmisítés, hanem a javítás a célja. Bármennyire megalázza is Isten Dávid házát, nem vonja vissza ígéretét, hogy belőle származik majd a Messiás, sőt ismételten megerősíti ezt. Izajás próféta így jövendöl a Megváltóról:

A nép, amely sötétben jár,
 nagy fényességet lát.
 Akik a halál országának árnyékában laknak,
 azoknak világosság támad...
 Mert gyermek születik,
 fiú adatik nekünk,
 s az ő vállára kerül az uralom...
 Messzire kiterjed majd uralma,
 s a békének nem lesz vége
 Dávid trónján és királyságában,
 amelyet megerősít és megszilárdít
 a jog és az igazság által.
 Mostantól mindörökké ezt teszi
 A Seregek Urának féltő szeretete.
 (Iz 9,1.5.6)

Vessző kél majd Izáj törzsökéből,
 s hajtás sarjad gyökeréből.
 (Iz 11,1)

Izáj Dávid király atyja volt. (Más fordításokban Jessze a neve.) A jövendölés szerint a Messiás tehát akkor jelenik majd meg, amikor Dávid háza már csak egy ledőlt fa értéktelennek tűnő gyökeréhez hasonlít. Ebből a gyökérből azonban új hajtás fakad. Ezzel a hasonlattal ismét találkozunk Jeremiás próféta jövendölésében, akihez így szól az Isten:

Igen, jönnek napok,
 amikor majd teljesítem ígéretemet,
 amelyet Izrael házának és Júda házának tettem:
 Azokban a napokban és abban az időben
 igaz sarjat sarjastok Dávidnak,
 aki jogot és igazságot teremt az országban.
 (Jer 33,14–15)

Ezekiel próféta által is ismételten hangsúlyozza Isten ez irányú ígéretének valóra váltását:

Egy néppé teszem őket országomban,
 és Izrael hegyein egy király fogja kormányozni őket,
 és nem alkotnak többé két népet,
 és nem oszlanak többé két országra...
 és az én népem lesznek,
 én meg az ő Istenük leszek.
 Szolgám, Dávid lesz majd a királyuk,
 és egyetlen pásztor lesz mindnyájuknak.
 Törvényeimhez igazodnak,
 és szemük előtt tartják parancsaimat,
 és teljesítik őket.
 Azon a földön laknak majd,
 amelyet szolgámnak, Jákobnak adtam,
 s amelyen atyáitok is laktak.
 Ők is ezen laknak majd, fiaik is,

fiaik fia is, mindörökre,
és szolgám, Dávid
lesz a fejedelmük mindörökre.
(Ez 37,22–25)

Dávid fia

Mindezek után érthető, hogy a zsidó nép körében általános volt a meggyőződés: a Messiás Dávid királyi családjából származik majd. Amikor Jézus felvetette a kérdést a farizeusoknak:

Mit tartotok ti a Messiásról? Kinek a fia?
Dávidé – felelték.
(Mt 22,42)

Miután Jézus csodálatos módon meggyógyított egy vak és néma embert úgy, hogy az beszélni és látni kezdett, a nép elámulva mondta:

Csak nem ő a Dávid fia?
(Mt 12,23)

Két másik vak még hamarabb megsejtette az örömhírt, s mikor Jézus elment mellettük, utána mentek és egyre ezt kiáltották:

Dávid fia, könyörülj rajtunk!
(Mt 9,27)

Nem csekélyebb hitről tanúskodott a kánaáni asszony sem, mikor így kiáltozott Jézus után:

Könyörülj rajtam, Uram, Dávidnak fia!
(Mt 15,22)

Húsvét előtt pedig, midőn Jézus ünnepélyesen bevonult Jeruzsálembe, sokan a nép közül ruhájukat terítették az útra, mások ágakat törtek a fákról s az útra szórták. Az előtte járó s utána tóduló tömeg így kiáltozott:

Hozsanna Dávid fiának!
Áldott, aki az Úr nevében jön!
Hozsanna a magasságban!
(Mt 21,8–9)

Máté levezeti Jézus nemzetségfáját Ádámtól kezdve, Lukács pedig visszamenőleg mutatja ki Jézus származását, egészen Ádámgig. Noha egyik nemzetségfa sem teljes, s mindkettő részben más ágon halad, mind a kettő megegyezik Dávid említésében, sőt Máté nemzetségfájának háromszor tizennégy tagból álló beosztásának célja valószínűleg éppen ez volt, hogy Jézusnak Dávidtól való származását hangsúlyozza. A zsidók ugyanis minden mássalhangzónak számértéket is adtak, és Dávid nevében a mássalhangzók számértékének összege pontosan tizennégyet tesz ki.

Mindkét nemzetségtábla Józsefig sorolja el Jézus őseit, jóllehet mindkettő megjegyzi, hogy József csak nevelőatyja volt Jézusnak. Mivel azonban a gyermek Mária és József törvényes házassága idején született, a nyilvánosság és a törvény előtt is József volt az atyja.

A Messiás eljövetele

A Szűz fiat szül

Már kétezer évvel Krisztus születése előtt megmutatta Isten, hogy számára semmi sem lehetetlen. A kilencven éves, s egész életében magtalan Sárát gyermekkel ajándékozta meg, hogy annak utódjától származzék a Messiás. Hasonló módon támasztott előfutárt az Üdvözítőnek, amikor az éltes Zakariást és Erzsébetet áldotta meg gyermekkel. De még ennél sokkal elképesztőbb csoda fogja kísérni annak megszületését, akire Isten az emberiség megváltását bízta.

Ezt a rendkívüli eseményt jó előre jelezte Isten Izajás próféta által. Amikor apja hirtelen halála után a tapasztalatlan és bálványimádásra hajló húszéves Ácház vette át Júda kormányzását, mindjárt fontos döntést kellett hoznia. Két szomszédos nép készült támadásra ellene, s apja példájára ő az asszíroktól akart segítséget kérni. Izajás próféta azonban közölte vele Isten üzenetét, hogy bizzon Istenben, és ne forduljon az asszírokhoz, hanem a Seregek Urától várja a segítséget. Isten még csodával is hajlandó volt tanúskodni a mellett, hogy ez a segítség nem marad el.

Ácház azonban képmutató módon visszautasította a felajánlott csoda kérését, mert már elhatározta, hogy az asszírokhoz fordul. Isten ezért megharagudott rá, s feltárta előtte a jövőt: büntetésből pusztulás vár az országra, és éppen az asszírok igázzák majd le őket, akiktől segítséget vártak. Ebben a jövendölésben tűnik fel titokzatos módon a Megváltó Édesanyja. Íme a jövendölés:

Halljátok hát, Dávid háza!
 Nem elég nektek, hogy próbára teszitek
 az emberek türelmét,
 még az én Istenem türelmét is próbára teszitek?
 Ezért az Úr maga ad nektek jelet:
 Igen, a szűz fogan, fiút szül,
 és Immánuelnek nevezi el.
 Aludt tej és méz lesz a tápláléka,
 míg meg nem tanulja elvetni, ami gonosz,
 és a jót választani.
 Mert mielőtt ez a gyermek még megtanulná,
 hogy ami gonosz, azt elvesse, és a jót válassza,
 pusztává lesz az az ország,
 amelynek két királya most rettevésben tart.
 Rád, népedre és atyád házára
 olyan napokat hoz majd az Úr,
 amilyenek nem voltak,
 amióta Efraim elszakadt Judától,
 csak Assíria királya idején.
 (Iz 7,13–17)

Mint már előzőleg említettük, a prófétai látomásokban a próféták sokszor nem tudják megkülönböztetni a képekben megjelenített események időtávlátát, s előttük az évszázadok által szétválasztott események egyidejűeknek látszanak. Hasonló ez a csillagos égbolthoz,

ahol pusztán szemünkkel mi sem tudjuk eldönteni, melyik csillag van közelebb, melyik távolabb. Így tartja Isten titokban előttünk a jövő események bekövetkezésének idejét még akkor is, amikor pedig bepillantást enged azokba. A jövendölések értelmét csak akkor ismerjük meg teljesen, amikor azok bekövetkeztek.

Különösképpen áll ez erre az egészen rendkívüli jövendölésre, amely szerint egy szűz fogan gyermeket, s azt szüzessége elvesztése nélkül szüli meg. Titokzatosság burkolja a jövendölést azért is, mert nem nevezi meg a gyermek atyját, s az általános szokással ellentétben, nem az apa, hanem az anya ad nevet gyermekének. A gyermek neve: Immánuel, annyit jelent: Velünk az Isten!

A jövendölés messiási vonatkozását már a zsidók felismerték, jóllehet annak részleteire csak a Szűz Máriának megjelenő angyal szavai vetettek világosságot:

Üdvözlégy, kegyelemmel teljes
 Veled van az Úr! ...
 Gyermeket fogansz, fiút szülsz,
 és Jézusnak fogod elnevezni.
 (Lk 1,28.31)

Isten Fia

Már a Messiás neve: Immánuel, azaz: Velünk az Isten – sejteti, hogy valami egészen rendkívüli módon nyilvánul meg benne Isten hatalma. Még világosabban kitűnik ez egy további jövendölésből, amelynek bevezető sorait már előzőleg idéztük, s amely így folytatódik:

Mert gyermek születik,
 fiú adatik nekünk,
 s az ő vállára kerül az uralom.
 Így fogják hívni:
 Csodálatos Tanácsadó, Erős Isten,
 Örök Atya, Béke Fejedelme.
 Messzire kiterjed majd uralma,
 és a békének nem lesz vége.
 (Iz 9,6–7)

Ezek az elnevezések csak Istent illetik meg, és a Szentírás nem is alkalmazza őket még Isten legkiválóbb küldötteire sem, és Izrael egyik királya sem használta a Béke Fejedelme címet.

Ugyancsak egyedülálló a második zsoltár kifejezése, amelyben Isten így szól választottjához:

A Fiam vagy, ma adtam neked életet.
 Kérd tőlem, és örökségül adom neked a népeket,
 birtokodul a föld határait.
 (Zsolt 2,7–8)

A zsidó nép csak Isten fogadott fiaként szerepel, és a zsidó királyoknak Isten sohasem ígért uralmat a világ minden nemzete felett. Már a zsidók felismerték, hogy ez a zsoltár messiási jövendölést tartalmaz, és Szent Pál kétszer is hivatkozik rá a zsidókhoz írt levelében (1,5; 5,5).

Dániel próféta így írja le egyik látomását:

Láttam az éjjeli látomásban, hogy íme, az ég felhőin valaki közeledik. Olyan volt, mint az Emberfia. Amikor az Ősöreghez ért, színe elé vezették. Hatalmat, méltóságot és királyságot adott neki. Minden népnek, nemzetnek és nyelvnek neki kellett szolgálnia. Hatalma örök hatalom volt, amely nem enyészik el soha, és királysága nem megy veszendőbe. (Dán 7,13–14; Vö. 23–27)

Ez a jövendölés elsősorban a Messiás örök birodalmára vonatkozik, amelynek polgárai az üdvözültek lesznek. Ugyanebben az értelemben használta az Úr Jézus is az Emberfia címet. A világ végén:

feltűnik az égen az Emberfia jele,
és mellét veri a föld minden népe,
mert látja, amint az Emberfia eljön az ég felhőin,
nagy hatalommal és dicsőséggel.
(Mt 24,30)

Amikor pedig Jézus elfogatása után a főpap föltette neki a sorsdöntő kérdést:

Esküvel kényszerítlek az élő Istenre,
mondd meg, te vagy-e a Messiás, az Isten Fia?
Magad mondtad – felelte Jézus.
De mondom nektek,
mostantól látni fogjátok az Emberfiát,
amint a Mindenható jobbján ül,
és amint majd eljön az ég felhőin.
(Mt 26,63–64)

Ugyancsak ezt a címet használta Jézus, amikor a béna ember meggyógyítása előtt kijelentette, hogy neki isteni hatalma van a bűnök megbocsátására:

Tudjátok hát meg,
hogyan az Emberfiának van hatalma a földön
a bűnök megbocsátására!
(Mt 9,6)

Hasonlóképpen, amikor a szombati nyugalom megszegésével vádolták, Isteni hatalmára hivatkozott:

Az Emberfia ura a szombatnak is.
(Mt 9,6)

Az ószövetségi jövendölésekből a zsidók tehát felismerhették, hogy a Messiás isteni tulajdonságokkal rendelkezik majd, titok maradt azonban számukra, miként lehet az Üdvözítő egyszerre ember is és Isten is? Ezt a titkot csak Gábor főangyal szavai fedték fel, amikor így válaszolt Mária kérdésére:

A Szentlélek száll rád,
s a Magasságos ereje borít be árnyékával.
Ezért a születendő Szentet is
az Isten Fiának fogják hívni.
(Lk 1,35)

Az idők teljessége

A jövő titokzatos fátylának föllebentésekor mindenkit ez a kérdés foglalkoztat legjobban: Mikor fog mindez bekövetkezni? Lássuk tehát, mit tudhattak meg a zsidók a Messiás eljövételének idejéről az ószövetségi jövendölésekből.

Már Jákob és Bileám jövendöléséből nyilvánvalóvá vált, hogy a Messiás eljövetele előtt királlyá változik át az uralkodói hatalom Júdeában. Ámosz és Izajás próféta jövendölései még távolabbi belátást engedtek a jövőbe: Dávid királyi házának összeomlása után jön el a Messiás, mint a királyi ház gyökeréből kisarjadó új vessző. Ezek a jövendölések azonban csak nagyon homályosan határozták meg az időpontot, amelyben a Várvavárt megjelenik majd. Van azonban egy további jövendölés, amely – titokzatos nyelven ugyan – de úgy látszik félévre kiszámítható pontossággal elárulja a nagy esemény bekövetkezésének idejét. Gábor főangyal megjelenik Dániel prófétának s tudtára adja:

Hetven hete van
népednek és szent városodnak.
Akkor véget ér a gonoszság,
lepecsételik a bűnt
és levezeklik a vétket.
Elérkezik az örök igazság,
megpecsételik a látomást és a jövendölést,
és fölkenik a Szentek Szentjét.
Tudd meg és értsd meg:
Attól, hogy elhangzik a parancs:
Jeruzsálem épüljön fel újra,
hét hét telik el a felkent Fejedelemig.
Hatvankét hét alatt újra felépül az utca és a fal,
mégpedig sok szorongattatás közepette.
Hatvankét hét elteltével megölnék egy Fölkentet,
bírói ítélet nélkül.
A várost és a szentélyt elpusztítja
egy eljövendő nép és vezér.
Áradat vet neki véget,
s a háború és az elhatározott pusztulás mindvégig tart.
Egy hétre szövetséget köt sokakkal,
s a hét közepén megszünteti a véres- és ételáldozatot.
A templom szárnyán vészt hozó undokság lesz,
egészen végig, míg a kiszabott büntetés
rá nem zúdul a pusztítóra.
(Dán 9,24–27)

Azok számára, akik ismerik Jézus halálának körülményeit, Jézus jövendölését Jeruzsálem pusztulásáról, s ennek a jövendölésnek beteljesedését 70-ben, amikor Titusz, római hadvezér megostromolta és lerombolta Jeruzsálemet – napnál is világosabbnak látszik ennek a

jövendölésnek az értelme. De csak addig, míg alaposabban tanulmányozni nem kezdik annak szavait és főleg időszámítását. Akkor azonnal kiderül, hogy ez a jövendölés is tele van titokzatossággal, és még ma sem ismerjük világosan az értelmét.

A hetven hét semmiféle számítás móddal sem jelöli meg pontosan a történelmi eseményeket, s valószínű, hogy csak jelképes értelme van. A zsidók ugyanis szerették a számokat a szentség, vagy a tökéletesség, vagy a hosszú időtartam általános megjelölésére használni. Még az is kérdéses a jövendölésben, hogy Krisztus első, vagy második eljövételére vonatkozik-e?

Ha pedig tekintetbe vesszük Isten szokásos eljárás módját, hogy a jövőből csak az eseményeket sejteti meg velünk, de titokban tartja azok bekövetkezésének idejét, akkor biztosra vehetjük, hogy itt sincs határozott időmegjelölésről szó. Amikor Jézus megjövendölte Jeruzsálem pusztulását, s azzal kapcsolatban úgylátszik a világ végét is, az apostolok mindjárt szerették volna megtudni ennek pontos idejét. Jézus azonban homályban hagyta őket:

Bizony, mondom nektek:
Nem múlik el ez a nemzedék,
míg ezek mind be nem következnek.
Ég és föld múlik,
de az én szavaim nem múlnak el soha.
Azt a napot és órát azonban nem tudja senki,
még az ég angyalai sem,
csak az Atya.

(Mt 24,34–36)

Jeruzsálem pusztulásának megjövendölésénél azonban feltárta Krisztus annak előjeleit, amelyek figyelmeztetik majd híveit Jeruzsálem azonnali elhagyására. A Messiás születését is megelőzte egy előjel, amelyből a zsidók felismerhették volna az idők teljességét. Ez a jel a napkeleti bölceket vezető csillag volt, aminek azonban a hatalmára féltékeny Heródes tulajdonított csak nagy jelentőséget.

Efráta Betlehemje

Mikeás prófétára várt a megtisztelő feladat, hogy az emberiség tudtára adja a Messiás születésének helyét. Krisztus előtt 701-ben az asszírok ostrom alá fogták Jeruzsálemet, és nagyon megalázták királyát. Míg Izajás az uralkodót vigasztalta, addig Mikeás próféta a néppel közölte Isten vigasztaló üzenetét az asszír elnyomás megszűnéséről. Ugyanekkor Isten kinyilvánította a megváltás tervének egy újabb részletét is:

De te, Betlehem Efrata,
bár a legkisebb vagy Juda nemzetségei között,
mégis belőled születik majd nekem,
aki uralkodni fog Izrael felett.
Származása az ősidőkre,
a régmúlt időkre nyúlik vissza.
Ezért elhagyja őket az Úr,
míg nem szül, akinek szülnie kell,
és testvéréhez, Izrael fiaihoz
vissza nem tér a maradék.
Föllép, és legelteti nyáját

az Úr erejében,
az Úrnak, az ő Istenének
fenséges nevében.
Letelepedhetnek,
mert hatalmát kiterjeszti
egészen a föld határáig.
Ő maga a béke lesz.
(Mik 5,1–4)

Efrátának hívták azt a területet, amelyen Dávid király szülővárosa, Betlehem feküdt. Nem messze, Zabulon földjén volt egy másik Betlehem nevű városka is. Ebből a jövendölésből a zsidók világosan felismerték, hogy a Messiás Efráta Betlehemjéből származik majd.

A jövendölés pontosan be is teljesedett, annak ellenére, hogy Mária Názáretben lakott. Augusztus császár parancsára mindenkinek el kellett mennie saját városába, hogy a népszámlálásnál följegyeztesse magát.

József is fölment Galilea Názáret nevű városából
Júdeába, Dávid városába, Betlehembe,
mert Dávid házából és nemzetségéből származott.
(Lk 2,4)

Az angyalok így adták tudtul a Messiás születését az éjszakában nyájukat őrző pásztoroknak:

Ma született a Megváltótok,
Krisztus, az Úr,
Dávid városában.
(Lk 2,11)

Amikor a napkeleti bölcsek Jeruzsálembe értek, s eltűnt előlük az irányt mutató csillag, Heródesnél érdeklődtek a Messiás születési helye felől. Az összehívatta valamennyi főpapot és a nép írástudóit, és tudakozódott tőlük, hol kell a Messiásnak születnie. Azok így feleltek:

Juda Betlehemében,
mert így jövendölt a próféta.
(Mt 2,5)

Nem kellett azonban írástudónak lennie valakinek ahhoz, hogy ezt tudja. Szent János leírja, hogy amikor Jézus egyszer a Templomban tanított, a nép vitatni kezdte kilétét. Egyesek azt állították:

Valóban ez a Próféta
Mások meg:
Ő a Messiás!
De voltak, akik így vélekedtek:
Hát jöhet a Messiás Galileából?
Az Írás szerint Dávid családjából
s Betlehem városából kell a Messiásnak jönnie.
(Jn 7,40–42)

A Messiás Hírnöke

Amint a királyok jövetelét hírnök előzi meg és jelenti be, úgy a Messiás eljövetelét is megelőzi hírnökének küldetése. Malakiás próféta által üzeni az Isten:

Nézzétek, én elküldöm hírnökömet,
 hogy elkészítse előttem az utat.
 Hamarosan belép szentélyébe az Úr,
 akit kerestek,
 és a szövetség angyala,
 aki után vágyakoztok.
 Lám, már jön is! – mondja a Seregek Ura.
 De ki fogja tudni elviselni jövedele napját?
 És ki maradhat állva, amikor megjelenik?
 Mert olyan, mint az olvasztók tüze és a ványolók lúgja.
 (Mal 3,1–2)

Ebben a jövendölésben Isten figyelmezteti a zsidókat, hogy a Messiás eljövetele ítéletet hoz számukra, ha csak meg nem változnak, és nem fordulnak teljes szívvel Istenhez. Még világosabban kifejezi ezt a jövendölés befejező része:

Emlékezzetek meg szolgálóknak,
 Mózesnek a törvényéről,
 a parancsokról és a rendelkezésekről,
 amelyeket Hóreb hegyén adtam neki
 egész Izrael számára.
 Nézzétek, elküldöm nektek Illés prófétát,
 mielőtt elérkeznék az én nagy és félelmetes napom.
 Ő újra fiaik felé fordítja az apák szívét,
 és apáik felé a fiaik szívét,
 nehogy elmenjek, és átokkal sújtsam a földet.
 (Mal 3,22–24)

Maga az Úr Jézus tanúskodott arról, hogy ez a jövendölés Keresztelő Jánosra vonatkozott:

Mit mentetek ki látni a pusztába?
 Széltől hajladozó nádat?
 Vagy mit mentetek ki látni?
 Finom ruhába öltözött embert?
 Aki finom ruhában jár, királyi palotában lakik.
 Miért mentetek ki?
 Prófétát látni.
 Igen, mondom nektek, prófétánál is nagyobb.
 Ő az, akiről az Írás szól:
 Nézd, elküldöm követemet előtted,
 hogy előkészítse utadat.
 (Mt 11,7–10)

Ez a jövendölés megrendítő körülmények között teljesedett be, amikor Gábor főangyal megjelent Zakariásnak, és értesítette őt könyörgésének meghallgatásáról. A gyermek küldetését is tudtára adta:

Nagy lesz az Úr előtt, ...
 Izrael fiai közül sokat megtérít Urához, Istenéhez.
 Ő maga Illés szellemével
 és erejével előtte fog járni az Úrnak,
 hogy az apák szívét fiaik felé fordítsa,
 az engedetleneket az igazak okosságára térítse,
 s így a népet előkészítse az Úrnak.
 (Lk 1,15–17)

Ezt az örömhírt visszhangozza Zakariás jövendölése a gyermek névadásakor:

Téged pedig, fiú,
 a Magasságos prófétájának fognak hívni,
 mert az Úr előtt jársz majd, hogy előkészítsd útját,
 és népét az üdvösségre tanítsd,
 ami a bűnök bocsánatában van.
 (Lk 1,76–77)

A zsidók közül egyesek félreértették Malakiás jövendölésének szavait, s azt úgy magyarázták, hogy Illés próféta személyesen jelenik meg ismét a földön. Jézus kétszer is felvilágosította a népet arról, hogy Keresztelő Jánosra vonatkozott a jövendölés:

Ha tudni akarjátok, ő Illés,
 akinek el kell jönnie.
 Akinek van füle, hallja meg.
 (Mt 11,14–15)

Úgy látszik azonban, hogy még tanítványai sem fogták fel Jézus szavainak jelentését, mert a Tábor-hegyi látomás után megkérdezték Jézust:

Miért mondják az írástudók,
 hogy előbb Illésnek kell eljönnie?
 Így felelt:
 Illés ugyan eljön és helyreállít mindent.
 Csakhogy én azt mondom nektek:
 Illés már eljött, de nem ismerték fel,
 úgy bántak vele, ahogy akartak.
 Így szenved majd tőlük az Emberfia is.
 Ekkor a tanítványok megértették,
 hogy Keresztelő Jánosról beszélt nekik.
 (Mt 17,10–13)

Az Egyházatyák és a szentírásmagyarázók közül többen úgy vélik, hogy Illés próféta Krisztus második eljövetele előtt, tehát a világ végén jön el személyesen.

A Messiás küldetése

A Messiás három isteni küldetést tölt majd be:

- 1) Királyként uralkodik,
- 2) Prófétaként tanít, és
- 3) Papként kiengeszteli a bűnt.

A Messiás király

Jákob által üzenté meg Isten először, hogy a Messiás uralkodni fog, királyként:

Nem tűnik el a jel Júdatól,
sem a királyi pálca a lábától,
amíg le nem róják neki az adót,
és a népek nem engedelmeskednek neki.
(Ter 49,10)

Ebben a Királyban teljesedik be Nátán próféta jövendölése Dávid királyi házána örök hatalmáról, s ennek tulajdonítható, hogy időnként a Messiást egyszerűen „Dávid”-nak nevezik a próféták.

A zsidók számkivetésbe hurcolása után Dávid királyi családja többé nem nyerte vissza földi hatalmát, a próféták mégis újból s újból megerősítik a Dávid házára vonatkozó jövendölésüket. Zakariás próféta szerint:

Dávid háza, mint az Isten, mint az Úr angyala
fog állni az élükön.
(Zak 12,8)

A Messiás uralma kiterjed majd a föld minden részére:

Azon a napon az Izáj gyökeréből támadt sarj
zászlóként áll majd a népek előtt.
Keresni fogják a pogány nemzetek.
(Iz 11,10)

Uralkodni fog tengertől tengerig,
a nagy folyótól a föld határáig.
A puszta lakói leborulnak előtte,
ellenségei megcsókolják a földet.
(Zsolt 72,8–9)

A zsoltáros képes keleti nyelven fejezi ki a Messiás hatalmát. A Messiás király fiai uralkodnak majd a föld minden táján:

... fiaid születnek,
fejedelmekké teszed őket országok felett.
(Zsolt 45,17)

Nem lesz azonban hiány ellenségekben sem. Már Bileám próféta által előre jelezte az Isten, hogy az eljövendő uralkodó elpusztítja az ellene felkelő népeket. A jövendölés bevezetése homályos, távolba vesző jövőre utal. A csillag az uralkodót jelképezi, a királyi pálca pedig hatalmának jele. Moáb és a többi ellenszegülő nemzet jelenti az Isten ellen támadó hatalmakat a történelem folyamán. (Szám 24,17)

Jóllehet a föld királyai és nemzetei fellázadnak ez ellen az uralkodó ellen, akit Isten ruházott fel királyi joggal, ő mégis uralkodni fog felettük és diadalmat arat ellenségein. Festői képen fejezi ki ezt a 2. zsoltár:

Miért háborognak a nemzetek?
 A népek miért kovácsolnak hiú terveket?
 A föld királyai fölkelnek, nagyjai összeesküsznek,
 az Úr ellen és Fölkentje ellen.
 „Törjük össze bilincüket,
 tépjük szét rabláncukat!”
 Aki az égben lakik, az mosolyog rajtuk,
 kineveti őket az Úr.
 De egyszer majd haraggal fordul felénk,
 és kemény szót intéz hozzánk:
 „Én szemeltem ki királyomat a Sionon, szent hegyemen”.
 Az Úr végzését hirdetem; ő szólt így hozzám:
 „A Fiam vagy, ma adtam neked életet.
 Kérd tőlem, és örökségül adom neked a népeket,
 birtokodul a föld határait.
 Vasvesszővel verheted őket,
 és mint a cserépedényt, összetörheted.”
 Nos, királyok, térjetelek észre,
 föld urai, hadd intselek benneteket!
 Szolgáljatok az Úrnak félelemmel,
 csókoljátok meg a lábát rettegéssel!
 Nehogy fölgerjedjen ellenetek,
 és elveszettek az úton,
 ha hirtelen fellobban haragja.
 De boldogok mind,
 akik hozzá menekülnek.
 (Zsolt 2,1–12)

Hasonlóképpen szól a 110. zsoltár:

Azt mondta az Úr az én Uramnak;
 „Ülj jobbomra, és minden ellenségedet
 lábad alá teszem zsámolyul!”
 Az Úr kinyújtja hatalmas jogarodat Sionból:
 uralkodj ellenségeid közepette!
 Születésed óta tiéd a királyi méltóság a szent hegyen,
 anyád méhétől kezdve, ifjúságod hajnala óta.
 (Zsolt 110,1–3)

A Messiás királysága azonban nemigen hasonlít a földi birodalmakhoz. Noha már születésekor megilleti őt a hatalom, mégis egyszerű emberként él majd (Iz 11,1; Ez 17,22). Szülőhelye a kis Betlehem lesz (Mik 5,1). Nem fegyverekre alapítja uralmát, nem nyomja el a nemzeteket, nem helyezi az uralkodói szeszélyt és önkényt az igazság helyébe. A Béke Fejedelme lesz (Iz 9,5).

Előtte nem számít, hogy valaki kitől született, milyen magas állást tölt be, vagy mennyi vagyont halmozott össze. Nem lesz személyválogató. Nem azok állnak majd közel trónjához, akik a világ szemében hatalmasok és nagy tiszteletnek örvendenek, hanem inkább a szegények és megvetettek. Hallgassuk meg erről Izajás próféta jövendölését, melynek egyes részleteit már előzőleg is ismertettük:

Mert gyermek születik,
fiú adatik nekünk,
s az ő vállára kerül az uralom.
Így fogják hívni:
Csodálatos Tanácsadó, Erős Isten,
Örök Atya, Béke Fejedelme.
Messzire kiterjed majd uralma,
és a békének nem lesz vége
Dávid trónján és királyságában,
amelyet megerősít és megszilárdít
a jog és az igazság által.
Mostantól mindörökké ezt teszi
a Seregek Urának féltő szeretete.
(Iz 9,5–6)

Nem aszerint ítél majd, amit a szem lát,
s nem aszerint ítélkezik, amit a fül hall,
hanem igazságot szolgáltat az alacsony sorúaknak,
és méltányos ítéletet hoz a föld szegényeinek.
Szája vesszejével megveri az erőszakost,
s ajka leheletével megöli a gonoszt.
Az igazságosság lesz derekén az öv,
s a hűség csipőjén a kötő.
(Iz 11,3–5)

Nem hódító hadvezérként jön tehát el, hanem mint szellemi birodalmának feje. A messiási országban lesznek szegények, szelídek és alázatosak, de lesznek benne bűnösök is, mint a dudva a búzaföldön.

Az eljövendő uralkodó igazságosságát más próféták is hangsúlyozzák:

Igen, jönnek a napok – mondja az Úr –
amikor igaz sarjat támasztok Dávidnak.
Királyként uralkodik majd, bölcsen kormányoz,
s gondja lesz a jogra és az igazságra az országban.
Az ő napjaiban megszabadul JUDA,
és biztonságban él Izrael.
Ez lesz a neve, amelyen szólítják:
„Az Úr, a mi igazságunk.”
(Jer 23,5–6)

A trónod, Isten, mindörökké áll.
 Uralmad jogara az igazság jogara.
 Szereted az igazságosságot,
 gyűlölöd a jogtalanságot,
 ezért kent föl Isten, a te Istened.
 (Zsolt 45,7–8)

Ugyancsak kiemelik a többi jövendölések is a Messiás Király szerető gondoskodását a szegényekről és az elnyomottakról:

Kormányozza igazságosan népedet,
 méltányosan szegényeidet...
 Igazságosan ítélkezik az alacsony sorúak fölött,
 és segíti a szegények fiait,
 az erőszakost azonban megtöri...
 Megváltja a szegényt, aki hozzá kiált,
 az elhagyottat, akin senki sem könyörül.
 A kicsit és a gyöngét felkarolja,
 Megmenti a szegények életét.
 Megszabadítja őket az erőszaktól és az igától,
 vérük drága a szemében.
 (Zsolt 72,2.4.12–14)

A Messiás király legjellegzetesebb jellemvonása a szelídség és a szeretet lesz. Mint a jó pásztort, bensőséges kapcsolat fűzi minden bárányához, de főleg azokhoz, akik leginkább rászorulnak segítségére:

Ezt üzeni az Úr, az Isten:
 Nos, majd én igazságot teszek a kövér juh
 és a sovány juh között.
 Mivel ti oldalatokkal és vállatokkal lökdöstétek,
 szarvatokkal ökleltétek a gyenge juhokat,
 amíg csak el nem űztétek őket,
 azért segíték juhaimon,
 hogy ne legyenek többé prédává,
 és igazságot teszek juh és juh között.
 Egyetlen pásztort rendelek föléjük,
 aki majd legelteti őket, és ő lesz a pásztoruk.
 Én, az Úr leszek az Istenük,
 és szolgám, Dávid lesz a vezér.
 Én, az Úr mondtam ezt.
 (Ez 34,20–24)

Szelídsége tükröződik vissza Zakariás jövendölésében:

Ujjongj, Sion leánya!
 Zengj éneket Jeruzsálem leánya!
 Nézd, közeleg királyod:
 igaz és győzedelmes,

alázatos, számaron jó,
 számar hátán, számarnak csikaján...
 Békét hirdet a népeknek.
 (Zak 9,9–10)

Szűz Mária az angyal ajkáról hallotta ezeknek a jövendöléseknek a beteljesedését:

Az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak trónját,
 és uralkodni fog Jákob házán örökké,
 s országának nem lesz vége.
 (Lk 1,33)

A napkeletről jövő bölcsek is a zsidók újszülött királya után érdeklődtek (Mt 2,2).
 Mikor pedig Jézus ünnepélyesen bevonult Jeruzsálembe, szóról-szóra beteljesedett
 Zakariás jövendölése is (Mt 21, 2–9).

Pilátus előtt a zsidók arról vádolták Jézust, hogy a Messiás-királynak mondja magát.
 Pilátus ezért megkérdezte:

Tehát király vagy?
 „Igen, király vagyok – mondta Jézus –
 Arra születtem, s azért jöttem a világba,
 hogy tanúságot tegyek az igazságról.
 Aki az igazságból való, hallgat szavamra.”
 (Jn 18,37)

Világosan megmondta azonban már előzőleg Pilátusnak azt is, hogy az Ő királysága
 szellemi természetű:

Az én országom nem ebből a világból való.
 Ha ebből a világból volna országom,
 harcra kelnének szolgálaim,
 hogy ne kerüljek a zsidók kezére.
 De az én országom nem innen való.
 (Jn 18,36)

Nemcsak Pilátus számára volt nehéz felfogni ezeknek a szavaknak a jelentését, hanem
 még a zsidók, sőt a választott apostolok is földi királynak képzeltek el a Messiást, aki majd
 megszabadítja őket a római birodalom igájából. Azért az apostolok jó előre biztosítani
 akarták maguknak a miniszteri székeket az eljövendő dicsőséges birodalomban. Még Krisztus
 kereszthalála sem jőzánította ki őket. Feltámadása után újra ébredtek csalfa reményeik, és
 közvetlenül mennybemenetele előtt is ez a kérdés foglalkoztatta őket:

Uram, mostanában állítod helyre Izrael országát?
 (ApCsel 16)

Csak a Szentlélek eljövetele világosította fel őket Krisztus királyságának igazi értelméről.

A Messiás tanít

Az ószövetségben Isten a próféták által közölte a néppel akaratát. Hasonló szerepe lesz a Messiásnak is, mint Mózes előre megjövendölte:

Neked prófétát támaszt az Úr,
 körödből, testvéreid közül,
 mint engem, őrá hallgassatok...
 Így szólt hozzám az Úr:
 Helyesen beszéltek.
 Prófétát támasztok nekik testvéreik köréből, mint téged,
 neki adom ajkára szavaimat, s ő mindent tudtukra ad,
 amit parancsolok neki.
 Ha valaki nem hallgat szavaira,
 amelyeket az én nevemben hirdet,
 akkor magam leszek, aki számadást kérek
 attól az embertől.
 (MTörv 18,15.18)

Mózes halála után Isten számos prófétát küldött népéhez, míg végül elküldötte a Messiást, akinek tanítása messze felülmúlta az eddigiekét, s aki által Isten új szövetséget kötött az egész emberiséggel, amely a világ végéig tart.

Mózeset és a prófétákat az Isten Lelke vezette, teljes mértékben azonban csak a Messiás birtokolta ezt a Szentlelket. Így jövendöl róla Izajás:

Az Úr lelke nyugszik rajta:
 a bölcsesség és az értelem lelke;
 a tanács és az erősség lelke;
 a tudás és az Úr félelmének lelke,
 s az Úr félelmében telik öröme.
 (Iz 11, 2–3)

Ebből a jövendölésből következtetnek a hittudósok a Szentlélek ajándékaira, amelyekben mi is részesültünk, amikor megbérmáltak minket. Isten lelke világosítja és erősíti meg a Messiást, amikor majd az emberiség megváltásán dolgozik. Minden cselekedetében megnyilvánul majd az isteni bölcsesség, mindentudás, erő, az Atya iránt tanúsított tisztelet; az emberekkel szemben megértő lesz, és mindig helyesen ítéli meg tennivalóit. Ezek az isteni ajándékok állandóan a Messiás birtokában lesznek.

A Messiás olyan engedelmesen tölti majd be Istentől kapott küldetését, hogy Isten szolgájának tűnik, amint Izajás további jövendölése nevezi Őt:

Nézzétek, a szolgám, akit támogatok,
 a választottam, akiben kedvem telik.
 Kiárasztom rá lelkemet,
 hogy igazságot vigyen a nemzeteknek.
 (Iz 42,1)

A jövendölésben megígért igazság itt nem az igazságszolgáltatást jelenti, hanem az igaz Isten ismeretét s az Ő akaratának hűséges teljesítését, azaz az igazlelkűséget. Isten Szolgájának a küldetése nemcsak a zsidó néphez szól, hanem a világ minden nemzetéhez.

Tanítói működését kezdettől fogva a szelídség és a szeretet jellemzik:

Nem kiált majd, s nem- emeli föl a hangját,
szava se hallatszik az utcákon.

A megtört nádszálat nem töri össze,
sem a pislákoló mécseset nem oltja ki.

(Iz 42,2–3)

A megtört nádszál és a füstölgő mécséből a szenvedő és bűnös léleknek, s főleg a lelki vakságban élő pogányságnak megkapó jelképe. Rávilágít arra, hogy a Messiás elsősorban a bűnösökért jön.

Teljesen a tanításnak szenteli életét, magát nem kímélve:

Hűségesen elviszi az igazságot,
nem lankad el, sem kedvét el nem veszti,
míg az igazságot meg nem szilárdítja a földön.

Az ő tanítására várnak a szigetek.

(Iz 42,3–4)

A szigetek a távoli országokat, elsősorban a görög szigettenger népeit jelentik. Az Úr Szolgája tehát erőszak nélkül, de fáradhatatlanul hirdeti majd Isten törvényét és tanítását. Még szebben hangsúlyozzák a Messiás küldetését a pogányokhoz a következő szavak:

Megtettelek a népnek szövetségül
és a nemzeteknek világosságul,
hogy nyisd meg a vakok szemét,
és szabadítsd ki a börtönből a foglyokat
és a tömlöcből azokat, akik a sötétségben ülnek.

(Iz 42,6–7)

Maga Krisztus szólal meg, s írja le küldetését a további jövendölésekben:

Halljátok szigetek, és figyeljetek, távoli népek!

Az Úr hívott meg, mielőtt még születtem;
anyám méhétől fogva a nevemen szólított.

Számam éles kardhoz tette hasonlóná,
s kezének árnyékában rejtegetett.

Mint a hegyes nyíl, olyanná tett,
és a tegzébe rejtett...

És most ezt mondja az Úr, ...

Kevés az, hogy szolgám légy,
s fölemeld Jákob törzseit,

és visszatérítsd Izrael maradékát.

Nézd, a nemzetek világosságává tettelek,
hogy üdvösségem eljusson a föld határáig.

(Iz 49,1.2.6)

Amit később Izajás próféta saját küldetéséről mondott, még fokozottabban áll a Messiásra:

Az Úr Lelke nyugszik rajtam,
mert az Úr kent föl engem.
Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek,
és meggyógyítsam a megtört szívűeket.
Hogy szabadulást hirdessek a foglyoknak,
és szabadságot a börtönök lakóinak.
Hogy hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét,
Istenünk bosszújának napját.
(Iz 61,1–2)

Amikor Jézus a názáreti zsinagógában tanított, Izajás jövendölésének épp ezt a részletét olvasta fel az egybegyűlteknél. Azután összetekerte az írást, visszaadta a szolgának és leült. A zsinagógában minden szem rászégeződött. Akkor megszólalt:

Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok.
(Lk 4,16–21)

Az Evangélium számtalan helye tanúskodik Izajás előbb említett jövendöléseinek teljesüléséről (vö. Mt 12,16–21; 3,17; 17,5; Jn 1,14.16 stb.).

A zsidók tudták, hogy a messiási korban Isten prófétát küld majd hozzájuk, azért Keresztelő Jánosnak feltették a kérdést:

A próféta vagy?
(Jn 1,21)

Mások is úgy vélték, hogy ez a próféta nem lesz azonos a Messiással, s arra gyanakodtak, hogy Jézus a várva várt próféta (Jn 7,40).

Még a samariaiak is tudták, hogy a Messiás tanítóként jelenik meg. Ezért a samariai asszony így szól Jézushoz:

Tudom, hogy eljön a Messiás, azaz a Fölkent,
s amikor eljön, mindent tudunkra ad.
Jézus erre kijelentette:
Én vagyok az, aki veled beszélek.
(Jn 4,25–26)

Izajás a nemzetek világosságának hirdeti a Messiást, s Jézus kijelenti magáról:

Én vagyok a világ világossága.
Aki követ, nem jár többé sötétségben,
hanem övé lesz az élet világossága.
(Jn 8,12)

Egy a ti tanítótok, Krisztus – mondotta Jézus egy másik alkalommal a tanítványoknak és a népnek (Mt 23,10).

Isten Szolgája hivatkozik arra, hogy ő csak Isten üzenetét közvetíti. Hasonlóképpen beszélt az Úr Jézus:

Nem magamtól beszéltem,
hanem aki küldött, az Atya hagyta meg,
mit mondjak és mit hirdessek.
S tudom, hogy parancsa örök élet.
Így, amit hirdetek, úgy hirdetem,
amint az Atya mondta.
(Jn 12,49–50)

Ezért a mennyei Atya többször is kinyilvánította, hogy mennyire kedves az Őszemében Jézus működése:

Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik – hallották a körülállók Jézus megkeresztelésekor (Mt 3,17; Mk 1,11; Lk 3,22).

Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, Őt hallgassátok! – hallották ismét a kiválasztott tanítványok az Úr Jézus színeváltozásakor a Tábor-hegyén (Mt 17,5; Mk 9,6; Lk 9,35)

Szent Péter, miután levelében beszámol a tábor-hegyi szózatról, így folytatja:

Ezt az égből jövő szózatot mi is hallottuk, amikor ott voltunk vele a szent hegyen. Így a prófétai jövendöléseket még jobban hisszük. Jól teszitek, ha figyeltek rájuk, mint sötétben világító lámpásra, amíg a nappal fel nem virrad, és a hajnalszín fel nem ragyog a szívetekben. Először is azt értsétek meg, hogy az Írásnak egyetlen egy jövendölése sem származik önkényes értelmezésből. Hiszen sohasem keletkezett jövendölés emberi akaratból, hanem mindig csak a Szentlélektől sugalmazva beszéltek – Isten megbízottaiként – a szent emberek. (2Pt 1,18–21)

Jóllehet az Úr Jézus küldetése elsősorban a zsidókhöz szólott, amint Ő mondotta:

Küldetésem csak Izrael házának elveszett juhaihoz szól (Mt 15,24), mégis meggyógyította a hozzá könyörgő pogány asszony beteg lányát, és nem zárta ki hallgatóságából a környező vidékek pogány lakosságát sem. Példabeszédeivel ismételtlen figyelmeztette a zsidókat, hogy helyüket a pogányok veszik át; s miután népe megtagadta és keresztfára juttatta Őt, Jézus elfordult a zsidóktól és mennybemenetele előtt a pogányok megtérítésére adott küldetést apostolainak:

Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket.

Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére,
és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására,
amit parancsoltam nektek.

(Mt 28,19–20)

Prófétai látomásban mindezt már a kisdéd Jézusnak a templomban való bemutatásakor felismerte egy Simeon nevű igaz és istenfélő ember, aki így jövendölt róla:

Uram, ... látta szemem üdvösségedet,
melyet minden népnek megadtál,
világosságot a pogányok megvilágosítására, ...
(Lk 2,29-32)

Az Ige volt az igazi világosság,
amely minden embert megvilágít.
A világba jött, ...
írja Jézusról Szent János apostol (Jn 1,9).

A próféták által Isten gyakran bepillantást engedett a jövőbe, de egyikük sem látta oly világosan a jövőt, mint az Úr Jézus, aki megjövendölte szenvedését, keresztfeszítését és föltámadását, valamint Egyházának sorsát a világ végéig (vö. Mt 16,21–23; 12,38–42; 17,21–22; 20,17–19; Jn 15,18–16,4; Mt 26,31–35 stb.).

Amint a próféták küldetését Isten csodákkal igazolta, úgy Jézus is csodákkal bizonyította, hogy tanítása Istentől származik, s tette ezt olyan bőségesen, hogy Nikodémus már működése kezdetén elismerte:

Rabbi, tudjuk, hogy Istentől jött tanító vagy,
hisz senki sem vihet végbe olyan jeleket,
amilyeneket te végbevittél, ha nincs vele az Isten.
(Jn 3,2)

Az Ő idejében is akadtak azonban megátalkodottak, akik behunyták a csodák előtt szemüket. Ezekről mondta Jézus:

Ha nem jöttem és nem tanítottam volna őket,
nem volna bűnük.
De így nincs mentségük bűneikre...
Ha nem vittem volna végbe olyan tetteket közöttük,
amilyeneket senki más nem vitt végbe,
nem volna bűnük.
(Jn 15,22.24)

Az Isten kegyelmével szemben tanúsított megátalkodottság és megvetés olyan szörnyű bűn, hogy Isten legsúlyosabb büntetését vonja maga után. Magának Jézusnak szavai tanúskodnak erről:

Akkor korholni kezdete a városokat, amelyekben a legtöbb csodát tette, mert nem tartottak bűnbánatot: Jaj neked Korozain! Jaj neked, Betsaida! Mert ha Tiruszban és Szidonban mentek volna végbe a bennetek történt csodák, már régen hamuban és szórzsákban tartottak volna bűnbánatot. Mondom nektek: Tirusznak és Szidonnak elviselhetőbb lesz a sorsa az ítélet napján, mint a tiétek. És te Kafarnaum! Vajon az égisz emelkedsz? A pokolba süllyedsz. Ha Szodomában mentek volna végbe a csodák, amelyek benned történtek, még ma is állna. De mondom nektek: Szodoma földjének elviselhetőbb lesz a sorsa az ítélet napján, mint neked
(Mt 11,20-24)

Jézus működésének ezt az eredménytelenségét már Izajás próféta megjövendölte, amikor idézte az Isten Szolgájának szavait:

De én azt gondoltam:
 Hiába fáradtam, haszontalanul tékozoltam erőmet.
 Ám igaz ügyem az Úr előtt van,
 és jutalmam Istenemnél.
 (Iz 49,4)

Amint Izajás jövendölésében is vigasztalást talált az Isten Szolgája, ugyanúgy Jézus is elmondhatta mennyei Atyjához intézett imájában:

En megdicsőítettelek téged a földön;
 a feladatot, amelynek az elvégzését rám bízta,
 elvégeztem.
 Most te is dicsőítsd meg, Atyám, magadnál:
 részesítsd abban a dicsőségben,
 amelyben részem volt nálad, mielőtt a világ lett.
 (Jn 17,4–5)

A Messiás pap

A pap szerepe, hogy közvetítő legyen Isten és az emberek között, áldozatot mutasson be a bűnök kiengesztelésére, és imájával irgalmasságra indítsa Isten.
 Isten ünnepélyesen kinyilatkoztatta, hogy Fölkentje pap lesz:

Az Úr megesküdött, és nem bánja meg:
 Te pap vagy mindörökké Melkizedek rendje szerint.
 (Zsolt 110,4)

Melkizedek, Sáleem királya – olvassuk a Teremtés könyvében – kenyeret és bort hozott a csatából győztesen visszatérő Ábrám elé, mert a fölséges Isten papja volt. (14,18)

Melkizedek nevének jelentése: az igazság, jámborság királya. Sáleem valószínűleg azonos a későbbi Jeruzsálemmel. Melkizedek úgylátszik nem származása révén jutott birtokába a papi méltóságnak, s ezzel is jó előképe a Messiásnak, akire Isten ruházta rá ünnepélyesen a papi tisztséget. Továbbá, Melkizedek is király és pap volt egy személyben, akárcsak Krisztus. A kenyér- és boráldozat pedig előre jelképezte Krisztus keresztáldozatának titokzatos megújítását a szentmise kenyér és bor áldozatában. Természetesen, ennek a jelképnek az értelme homályos maradt mindaddig, míg Krisztusban mindez be nem teljesedett.

Ugyanilyen titokzatos a szentmiseáldozat megjövendölése Malakiás prófétánál:

Napkeltétől napnyugtáig nagy az én nevem a népek között.
 Jóillatú áldozatot mutatnak be mindenütt,
 tiszta ételáldozatot a nevemnek.
 Mert nagy az én nevem a népek között.
 (Mal 1,11)

Már az első egyházatyák a szentmise áldozat megjövendölését látták ebben a tiszta eledeláldozatban. Ez valóban a legtisztább áldozat, hiszen magának az Isten Fiának az áldozata. A világ minden táján bemutatják, tehát minden nép részesedik áldásában, nemcsak a zsidók.

Zakariás próféta jövendölésében ismét feltűnik Dávid sarjadéka, aki egyszersem király és pap is lesz:

Nézzétek, elküldöm szolgálomat, a Sarjat,
és kiirtom a gonoszsgot ebből az országból
egyetlen nap alatt...
Ő állítja majd helyre az Úr szentélyét.
Ő fogja viselni a királyi jelvényeket.
Trónon fog ülni, és uralkodik.
Pap áll majd a jobbján...
(Zak 3,8–9; 6,12–13)

Az ószövetség engesztelő áldozatai előképei voltak Krisztus áldozatának.
Ugyancsak teljesítette Krisztus az Isten Szolgájára vonatkozó jövendölést is:

... sokak vétkeit hordozta,
és közben imádkozott a bűnösökért.
(Iz 53,12)

A szenvedő Messiás

Már az ősevangélium, azaz az ősszüleinknek adott ígéret megjövendölte, hogy a küzdelem tovább folytatódik az asszony ivadéka és a Sátán között. A jövendölés Krisztusban teljeseedett be, aki halálával legyőzte ugyan a Sántát, de életében sokat kellett szenvednie annak nyílt és burkolt támadásaitól egyaránt.

Születésének körülményei is szegénységet és nélkülözést sejtetnek. Dávid királyi háza már elveszti hatalmát és gazdagságát, mire a Sarjadék megjelenik. Születésének helye nem Jeruzsálem, hanem egy jelentéktelen falvacska: Betlehem lesz. A pusztában lakó népek szegényes eledele: aludttej és vadméz lesz a gyermek tápláléka a jövendölés szerint, ami újabb nélkülözésekre enged következtetni.

A próféták és Isten egyéb választott emberei is sokat szenvedtek a megnemértés, üldöztetés következtében. Szinte természetesen következett ebből, hogy a próféták Prófétája még többet fog szenvedni.

A zsidók tudták, hogy a megpróbáltatás, szenvedés nemcsak a gonoszakra vár, hanem a jókra is. A türelmesen szenvedő jók kiesdhetik Isten irgalmát embertársaikra, mint Mózes és a Makkabeus testvérek példája is igazolja. Ha már a bűnbakul szolgáló kecske feláldozásától bűneik bocsánatát remélték a zsidók, méginkább várható volt, hogy az emberiséget megváltó Messiás sokat fog szenvedni.

A Messiás szenvedéséről Izajás próféta jövendöléseiben olvashatunk legtöbbet. De egyes zsolttárok és Zakariás próféta jövendölései is az Úr Jézusra vonatkoztak, jóllehet értelmük csak az evangéliumok olvasásakor lesz világossá előttünk.

Említettük már, miként valósult meg Jézus tanítói működése közben Izajás próféta jövendölése:

De én azt gondoltam:
Hiába fáradtam, haszontalanul tékozoltam erőmet.
(Iz 49,4)

Ugyanezt mondotta a kised Jézusról az éltes Simeon is:

Ez sokak romlására és sokak feltámadására lesz Izraelben,
jel lesz, amelynek ellene mondanak.
(Lk 2,34)

Valóban, a farizeusok Jézusnak szinte minden szavába beleakaszkodtak; egyszer le akarták taszítani Názáret közelében a sziklafalról; máskor meg akarták kövezni; rokonai tébolyodottnak nevezték; ellenségei az ördöggel való szövetekezéssel vádolták; a tömeg elhagyta, amint komoly követelményekkel lépett fel; és végül még apostolai közül is megtagadta őt egy (vö. Lk 4,28; Jn 10,22; Mk 3,20; Mt 12,24; Jn 6,60)

Jelképes módon jövendölte meg Zakariás próféta Júdás árulásának egyik részletét, a vérdíjjal kapcsolatban:

Erre kimérték béretem: harminc sékel ezüstöt.
Az Úr ekkor azt mondta nekem:
Dobd be a kincstárba azt a bért, amennyit érek nekik!
Fogtam hát a harminc sékel ezüstöt,
és bedobtam a templomba a kincstárba.
(Zak 11,12–13)

Ugyancsak jelképesen, Júdás árulását jövendölte meg a Zsoltáros:

Még a barátom is, akiben megbíztam,
aki együtt ette kenyeremet velem,
az is ellenem emelte a sarkát.
(Zsolt 41,10)

Láttuk, miként hasonlították egyes jövendölések pásztorhoz a Messiást. Az Úr Jézus saját maga alkalmazta magára Zakariás próféta szavait, amikor az utolsó vacsorán ismét figyelmeztette az apostolokat a reá váró szenvedésekre:

Lesújtok a pásztorra,
hogy szétszéledjenek a juhok.
(Zak 13,7)

Izajás próféta leírja, miként szenved majd Isten Szolgája:

Hátamat odaadtam azoknak, akik vertek,
arcomat meg, akik tépáztak.
Nem rejtettem el arcomat azok elől,
akik gyaláztak és leköpdöstek.
(Iz 50,6)

Szent Máté evangélista leírja, miként ütlegelték Jézust elfogatása után:

Szembeköpdösték és ököllel verték, mások arcul ütötték,
és közben kérdezték: Találd ki, Messiás, ki ütött meg!
(Mt 26, 67–68)

Az éjszaka elszenvedett gyötrelmek, a megostoroztatás és tövissel koronázás után, mikor Pilátus bemutatta a népnek Jézust, ezekkel a szavakkal: Íme az ember! Az Úr Jézus inkább emberronchhoz hasonlított, mint emberhez, s szóról-szóra ráillettek Izajás próféta jövendölései az Isten Szolgájáról:

... sokan megborzadtak láttán,
– hiszen oly dicstelennek látszott,
és alig volt emberi ábrázata, ...
nem volt sem szép, sem ékes, hiszen láttuk,
a külsejére nézve nem volt vonzó.
Megvetett volt, utolsó az emberek között,
a fájdalmak férfja, aki tudta, mi a szenvedés;
olyan, aki elől iszonyattal eltakarjuk arcunkat,
megvetett, akit bizony nem becsültünk sokra.
Bár a mi betegségeinket viselte,
és a mi fájdalmaink neheztedek rá,
mégis Istentől megvertnek néztük,
olyannak, akire lesújtott az Isten, és akit megalázott.
(Iz 52,14; 53,2–4)

A kereszttúton beteljesedtek Izajás jövendölésének további szavai:

Megkínózták, s ő alázattal elviselte,
nem nyitotta ki a száját,
Mint a juh, amelyet leölésre visznek,
vagy amint a bárány elnémul nyírója előtt,
ő sem nyitotta ki a száját.
(Iz 53,7)

Keresztre feszítésének gyötrelmeit a 22. zsoltár jövendölte meg:

Hatalmas tulkok vesznek körül,
Básán bikái körülfognak.
Szájuk kitátva, mint zsákmányra éhes ordító oroszláné,
Olyan vagyok, mint a kiöntött víz.
Csontjaimat szétszedték, szívem, mint a viasz,
szétfolyt bensőmben.
Torkom kiszáradt, mint a cserép,
nyelvem ínyemhez tapadt.
Kutyák falkája ólalkodik körülöttem,
a gonosztevőknek serege zár körül.
De én csak féreg vagyok, nem ember,
az emberek gúnytárgya s a népek megvetettje.
Mind, aki lát, gúnyt űz belőlem,
elhúzza száját és csóválja fejét:
Az Úrban bízott, hát mentse meg.
segítsen rajta, ha szereti!
(Zsolt 22,13–17.7–9)

Az evangélisták leírják, miként teljesedett be szóról-szóra ez a jövendölés (vö. Jn 19,17–18; 22–24; 28–29; Mt 27,39–44)

Izajás próféta jövendölése is beteljesedett:

a gonosztevők közé sorolták,
noha sokak vétkeit hordozta,
és közben imádkozott a bűnösökért.
(Iz 53,12; Mk 15,27–28)

A keresztfeszített Üdvözítő imájának egyes szavait feljegyezte a Szentírás. Úgy látszik, halálkínjai között a 22. zsoltár szavaival könyörgött:

Istenem, Istenem, miért hagytál el,
miért maradsz távol könyörgésemtől,
panaszos énekemtől? ...
Atyáink benned reménykedtek,
reméltek, s te megszabadítottad őket.
Hozzád kiáltottak és megmenekültek,
benned bíztak és nem csalatkoztak...
Te hoztál elő az anyaméhből,
jóvoltodból gond nélkül pihenhettem anyám ölén.

A tiéd vagyok kezdettől fogva,
 anyám méhétől fogva te vagy az én Istenem.
 Ne maradj távol szükségemben,
 légy közel, mert sehol sincs segítség! ...
 Ne maradj hát távol, Uram,
 te vagy segítségem, siess mentésemre!
 Mentsd meg lelkemet a kardnak életől,
 a kutyák hatalmából ragadd ki életemet!
 Szabadíts ki az oroszlán torkából,
 védj meg engem, szegényt, a tulkok szarvától!
 Nevedet hirdetni fogom testvéreim előtt,
 és a közösségben dicsőítlek téged.
 Ti, akik féltitek az Urat, áldjátok,
 Jákob fiai, magasztaljátok!
 Félje őt Izrael minden törzse!
 Hiszen ő nem szégyellte,
 nem vetette meg a szegény nyomorát,
 meghallgatta, amikor hozzá kiáltott.
 (Zsolt 22,2–25)

Szent Lukács evangélista feljegyezte, hogy Jézus így imádkozott felfeszítőért:

Atyám, bocsáss meg nekik,
 hisz nem tudják, mit tesznek.
 (Lk 23,34)

Jézus imáját Szent Máté és Szent Lukács így örökítette meg:

Kilenc óra tájban Jézus hangosan felkiáltott:
 Éli, Éli, lamma szabaktani? Vagyis:
 Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el? ...
 Jézus ekkor hangosan felkiáltott:
 Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet.
 Ezekkel a szavakkal kilehelte lelkét.
 (Mt 27,46; Lk 23,46)

A 69. zsoltár megjövendölte a keresztfeszítés egy másik részletét:

Ételembe epét keverték,
 szomjúságomban ecettel itattak.
 (Zsolt 69,22)

Szent Máté és Szent Márk is feljegyezte, hogy a keresztre feszítés előtt Jézusnak is felajánlották a katonák a szokásos kábítószert, az epével kevert bort, amellyel a kivégzettek halálfélelmét és fájdalemát szokták csökkenteni. Jézus azonban visszautasította ezt, mert teljes öntudattal akart szenvedni halála pillanataig (Mt 27,34; Mk 15,23).

Krisztus halálával kapcsolatban beteljesedett az ószövetségi jövendölések három további részlete is. A húsvéti bárány a Megváltó jelképe volt. Előkészítésének szertartása meghagyta a zsidóknak:

Csontot nem törhettek össze benne.
(Kiv 12,46)

Zakariás próféta egy másik előképben Jézus szívének átdöfését jövendölte meg:

Dávid házára pedig és Jeruzsálem lakóira
kiárasztom a jóindulat és az imádság lelkét.
Arra emelik majd tekintetüket, akit átszúrtak;
gyászolják, mint az egyszülött fiát szokás,
megsiratják, mint az elsőszülöttet.
(Zak 12,10)

*

Jézus temetésére vonatkozik Izajás próféta jövendölése:

A gonoszok közt adtak neki sírboltot,
és a gazdagok mellé temették el,
bár nem vitt végbe gonoszságot,
sem álnokság nem volt a szájában.
(Iz 53,9)

Az evangelisták leírják ezeknek a jövendöléseknek a beteljesedését (Lk 23,50–53; Jn 19,31–37) A lábszárak eltörése a felfeszítettek halálát gyorsította meg, mert a támasz megszűntével néhány percen belül kilehelték lelküket. Mivel Jézus már meghalt, az ő lábszárát nem törték meg.

Zakariás jövendölésében a zsidó nép megtéréséről szóló jövendölés jelképe volt a Krisztus kereszthalálakor bekövetkező megtéréseknek (vö. Lk 23,47–48).

Jézust a vele felfeszített gonosztevőkkel temették volna el, ha arimateai József ajánlata meg nem kímélte volna Őt ettől a megaláztatástól (vö. Mt 27,57–60).

*

A Messiás halála nem küldetésének kudarcát jelentette, hanem éppen győzelmének eszköze volt. Mind Izajás próféta, mind pedig a Zsoltáros megjövendölte halálának bőséges gyümölcseit:

Nézzétek, szolgám diadalmaskodik,
főnséges lesz, és felmagasztalják,
és nagy dicsőségre emelkedik...
sok nemzet fog ámulni rajta,
és királyok némulnak el színe előtt.
Mert olyasmit fognak látni,
amilyet még soha nem hirdettek nekik,
és olyan dolognak lesznek tanúi,
amilyenről addig soha nem hallottak.
Ki hitt abban, amit hallottunk,
és az Úr karja ki előtt nyilvánult meg?...
Igen, a mi bűneinkért szúrták át,
a mi gonoszságainkért törték össze;

a mi békességünkért érte utol a büntetés,
az ő sebei szereztek nekünk gyógyulást.
Mi mindnyájan, mint a juhok, tévelyegtünk,
ki-ki a maga útjára tért,
és az Úr mégis az ő vállára rakta
mindnyájunk gonoszságát...
Majd ha véget ér lelkének gyötrelme,
látni fogja a világosságot és megelégedés tölti el.
Szenvedésével sokakat megigazultakká tesz szolgám,
mivel gonoszságaikat magára vállalta.
Ezért osztályrészül sokakat adok neki,
és a hatalmasok lesznek a zsákmánya,
amiért életét halálra adta,
és a gonosztevők közé sorolták,
noha sokak vétkeiket hordozta,
és közben imádkozott a bűnösökért.
(Iz 52,13–15; 53,1.5–6.11–12)

Dicsőítsék az Urat mind, akik keresik:
szívük élni fog mindörökké!
A föld határai erről emlékeznek
és az Úrhoz térnek mind.
Leborul előtte a pogányok minden törzse,
hiszen az Úr a királyság, ő uralkodik a népeken.
Csak őelőtte borul le a földnek minden hatalmassága,
előtte hajolnak meg mind, akik a porba visszatérnek.
Nemzetségem neki fog szolgálni.
Az Úrról beszélnek majd az eljövendő nemzedéknek,
igazságosságát hirdetik a jövő népének:
ő vitte ezt végbe.
(Zsolt 22,27–32)

Ezeknek a jövendölését is megtaláljuk az evangéliumokban (vö. Jn 1,29; Mt 20,28; 26,28)
és Szent Péter apostol első levelében. (1Pt 2,19–25).

A Messiás megdicsőülése

A próféták megjövendölték a Messiás megdicsőülését is. Izajás prófétánál olvassuk:

Nézzétek, szolgám diadalmaskodik,
főnséges lesz és felmagasztalják,
és nagy dicsőségre emelkedik...
látni fogja utódait, hosszúra nyúlik élete
és teljesül általa az Úr akarata.
(Iz 52,13; 52,10)

A 22. zsoltárban is örömujjongássá változik a szenvedő Messiás imája:

Nevedet hirdetni fogom testvéreim előtt,
és a közösségben dicsőítlek téged...
A tied dicséretem a nagy közösségben,
azok előtt, akik félnek téged,
beváltom fogadalmamat.
(Zsolt 22,23.26)

A következő sorok a feltámadt Messiás király ünnepi lakomáját festik le előttünk, s felidéznek az Oltáriszentség lelket tápláló erejét:

A szegények esznek és jóllaknak.
Dicsőítsék az Urat mind, akik keresik:
szívük élni fog mindörökké.
(Zsolt 22,27)

Messiási jövendölést tartalmaz a 16. zsoltár is. Ezt használta fel Szent Péter, amikor az első pünkösd ünnepén Krisztus feltámadásával bizonyította az összegyűlt hallgatóság előtt annak isteni küldetését:

Izraelita férfiak! Halljátok meg szavamat: A názáreti Jézust az Isten igazolta előttetek hatalmas csodákkal és jelekkel, amelyeket – amint tudjátok – általa vitt végbe köztetek. Ezt az embert az Isten elhatározott terve szerint kiszolgáltattátok, és gonosz kezek által keresztrefeszítve eltették az útból. Az Isten azonban feloldotta a halál bilincseit és feltámasztotta. Lehetetlen is volt, hogy a halál fogva tartsa, hisz Dávid így jövendölt:

Szemem előtt az Úr minden időben,
ő áll jobbomon, meg nem inoghatok.
Örül hát szívem és nyelvem énekel,
sőt testem is reményben nyugszik el.
Mert nem hagyod a lelkem a holtak honában,
nem engeded, hogy rothadás érje Szentedet.
Az élet útját mutatod nekem,
és örömmel töltesz el színed előtt. (Vö. Zsolt 16,8–11)

Testvérek! Hadd mondjam el nektek Dávid pátriárkáról nyíltan, hogy meghalt és eltemették, sírja mind a mai napig itt van köztünk. Mivel azonban próféta volt és tudta, hogy az Isten esküvel is megerősítve ígéretet tett: az ő utódai közül ültet majd valakit trónjára, látnokként Krisztus feltámadására utalva mondta, hogy nem marad az alvilágban, s testét nem éri rothadás. Ezt a Jézust támasztotta fel az Isten, ennek mi mind tanúi vagyunk. Azután, hogy az Isten jobbjá fölemelte, kiárasztotta az Atyától megígért Szentlelket, ahogy látjátok és halljátok. Mert Dávid nem ment fel az égbe, mégis mondja:

Így szólt az Úr az én Uramhoz:
 Úlj a jobбомra,
 s ellenségeidet
 lábad alá zsámolyul alázom. (Vö. Zsolt 110,1)

Tudja meg hát Izrael egész háza teljes bizonyossággal,
 hogy az Isten azt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek,
 Úrrá és Messiássá tette!
 (ApCsel 2,22–36)

Hasonlóképpen beszélt Szent Pál apostol az antióchiai zsinagógában összegyűlt előtt:

Így mi örömhírt hirdetünk nektek: az Isten az atyáknak tett ígéretet nekünk, az ő utódaiknak teljesítette, amikor feltámasztotta Jézust. Ez van a második zsoltárban megírva:
 Fiam vagy, ma nemzetelek. (Vö. Zsolt 2,7)

Azt pedig, hogy feltámasztja a halálból, úgyhogy nem tér többé vissza az enyészetbe, így mondta meg: Nektek váltom be a Dávidnak szóló szent ígéretet. Vagy ahogy egy más helyen mondja: Nem engeded, hogy rothadás érje Szentedet. Dávid Isten akaratából szolgálta nemzetiségét, aztán meghalt, eltemették atyái mellé, és bizony utolérte a rothadás. Akit azonban feltámasztott az Isten, azt nem érte rothadás.
 (ApCsel 13,32–37)

Zakariás próféta így írja le a Messiás Király diadalmas bevonulását:

Ujjongj, Sión leánya!
 Zengj éneket Jeruzsálem leánya!
 Nézd, közeleg királyod:
 igaz és győzedelmes, ...
 Békét hirdet a népeknek,
 uralkodik tengertől tengerig,
 a Folyótól egészen a föld határáig.
 (Zak 9,9–10)

Dániel próféta pedig a Messiás Király égi megdicsőülését látja prófétai látomásban:

Láttam az éjjeli látomásban, hogy íme, az ég felhőin valaki közeledik. Olyan volt, mint az Emberfia. Amikor az Ősöreghez ért, színe elé vezették. Hatalmat, méltóságot és királyságot adott neki. Minden népnek, nemzetnek és nyelvnek neki kellett szolgálnia. Hatalma örök hatalom volt, amely nem enyészik el soha, és királysága nem megy veszendőbe. (Dán 7,13–14)

A messiási birodalom

Amint az eddigiekből láttuk, a Messiásra vonatkozó jövendölések bővelkednek a keleti ember gondolatvilágához alkalmazkodó képekben, és könnyen félremagyarázhatja azokat valaki, ha szószerinti értelemben fogja fel jelentésüket. Még inkább érvényes ez a megállapítás a messiási birodalomra vonatkozó jövendölések esetében. Az én országom nem e világból való – figyelmeztette Pilátust Jézus. A messiási birodalom szellemi jellegét kell tehát állandóan szem előtt tartanunk, amikor ezeket a jövendöléseket halljuk, és azt kell kutatnunk, hogy a különféle képekkel milyen szellemi kincsekre kívánta Isten felhívni figyelmünket, amikor megengedte, hogy prófétái a korokban uralkodó fogalmakat használják fel üzenetének közvetítésére.

Ugyanazt a gondolatot néha egészen különféle képekkel fejezik ki a próféták, s azért a látszólagos ellentmondások is csak a gondolat más-más oldalról való megvilágítását jelentik. Máskor nyilvánvaló képtelenség lenne szó szerint érteni kifejezéseiket, de ha azt kutatjuk, milyen igazságot akartak megvilágítani, akkor felfedezzük a látszólag értelmetlen képekben rejlő üzenetet is.

A próféták gyakran látomások útján részesültek a kinyilatkoztatásban, s mint már említettük, a jelenben látták a közeljövőben és a távolabbi jövőben megvalósuló eseményeket anélkül, hogy azoknak idejét világosan közölte volna velük az Isten. Így a messiási birodalomra vonatkozó jövendölésekben is egybe vegyülnek a Messiás megjelenését előkészítő események, a Messiás életében lejátszódó dolgok, az Egyház történelmének korszakai és az örökkévalóságban ránk váró áldások.

A jövendölések megértését az is megnehezíti, hogy egyes ígéretek teljesedését Isten feltételekhez kötötte, s mivel a feltételt az emberek nem teljesítették, a jövendölés beteljesedése is elmaradt. Így feltételezhetjük, hogy a Messiás földi birodalmának középpontja nem a pogány Róma, hanem Jeruzsálem lett volna, ha a zsidók nem utasították volna vissza a Messiást.

Lássuk ezek után a messiási birodalom áldásait leíró jövendöléseket. Az ég és a föld egyaránt szerepel a színes képekben:

A hold fénye olyan lesz, mint a nap ragyogása,
a nap fénye pedig hétszer ragyogóbb lesz,
olyan mint hét napnak a napfénye.
(Iz 30,26)

Így fejezi ki a messiási idők kegyelmi fényének özönét. Még világosabb ez az értelem egy másik jövendölésben:

Nem a nap szolgál majd neked nappali fénnel,
és nem a holdfény ragyog neked,
mert az Úr lesz örökké tartó világosságod,
Istened lesz a fényességed.
A napod nem nyugszik le soha,
sem a holdad meg nem fogyatkozik,
mert az Úr lesz örökké tartó világosságod,
és véget érnek a gyász napjai.
(Iz 60,19–20)

Ez a jövendölés már a mennyei boldogságra vonatkozik, ami Szent János látomásából lesz nyilvánvalóvá. A Jelenések könyvében a mennyei Jeruzsálem leírásában olvassuk:

A városnak nincs szüksége sem napra, sem holdra, hogy világítsanak,
mert az Isten dicsősége ragyogja be, világossága pedig a Bárány.
Fényében járnak a nemzetek, és a föld királyai hódolnak neki.
Kapuit nem zárják be soha, hisz ott nincs éjszaka.
(Jel 21,23–25)

Nem lesz többé éjszaka, és nem szorulnak rá a lámpa világára, sem a nap fényére.
Az Úr, az Isten ragyogja be őket,
és uralkodni fognak örökkön-örökké.
(Jel 22,5)

Izajás próféta további jövendölésében Isten így szól:

Mert ahogy az új ég és az új föld,
amelyet majd alkotok,
fennmarad színem előtt – mondja az Úr,
úgy fennmarad a ti nemzedéketek és nevetek is.
(Iz 66,22)

Mert új eget és új földet teremtek;
a régi feledésbe merül,
és eszébe se jut többé senkinek.
(Iz 65,17)

Hasonló látomásban részesült Szent János apostol:

Új eget és új földet láttam.
Az első ég és az első föld ugyanis elmúltak,
és a tenger sem volt többé...
Akkor a trónon ülő megszólalt:
Lásd, újra teremtek mindent!
(Jel 21,1.5)

A paradicsomi állapotokra hasonlító képekkel fejezik ki a próféták a messiási birodalom további áldásait:

Akkor majd együtt lakik a farkas a báránnyal,
és a párduc együtt tanyázik a gödölyével.
Együtt legelészik majd a borjú s az oroslán,
egy kis gyerek is elterelgetheti őket.
Barátságban él a tehén a medvével,
a kicsinyeik is együtt pihennek;
és szalmát eszik az oroslán, akárcsak az ökör.
A csecsemő nyugodtan játszadoxhat a viperafészeknél,
s az áspiskígyó üregébe is bedughatja a kezét
az anyatejtől elválasztott kisgyerek.
Sehol nem ártanak, s nem pusztítanak

az én szent hegyemen.
Mert a föld úgy tele lesz az Úr ismeretével,
mint ahogy betöltik a vizek a tengert.
(Iz 11,6–9)

Még a növényzet is csodás változáson megy át ezekben a képekben, amelyek természetesen szellemi értelemben veendőek:

Igen, jönnek a napok – mondja az Úr –
amikor együtt jár a szántóvető és az arató,
a sajtoló és a magvető,
újbor fakad a hegyekből,
patakzik minden halomból.
(Ám 9,13)

A mennyei Jeruzsálem pompáját fejezik ki a drágakövek, amelyek a prófétai képben építőkövekkül szolgálnak:

Nézd, köveidet ólomporba foglalom,
és zafirokra alapítalak.
Rubinból csinállok neked bástyákat,
kristályból kapukat és drágakövekből falakat.
(Iz 55,11–12)

Hasonlóképpen írja le Szent János apostol a mennyei Jeruzsálemre vonatkozó látomását (Jel 21,10–11.18–21)

A messiási ország áldásait jelképezik a betegségek és egyéb földi csapások megszűnését és a tökéletes békét leíró képek is:

Akkor megnyílik a vakok szeme,
s a süketek füle hallani fog.
Ugrándozik majd a sánta, mint a szarvas,
és a némák nyelve ujjongva ujjong.
(Iz 35,5–6)

Ezek a jelek szó szerint is megvalósultak a Messiás megérkezésekor (Mt 11,3–5). Jó példa tehát ez a jövendölés arra, miként folyik össze a földi messiási ország képe a mennyei birodalom leírásával, ahol mindezt nemcsak néhányan tapasztalják – mint Jézus életében – hanem mindenki mentes lesz a szenvedésnek minden fajtájától.

Erőszakról nem fognak hallani többé országodban,
sem pusztulásról és rombolásról a határaidban.
Szabadításnak fogod hívni a falaidat,
a kapuidat meg dicsőségnek.
(Iz 60,18)

Nem fáradoznak majd hiába,
és nem a pusztulásra szülik gyermekeiket,
hanem az Úrtól megáldottak nemzedéke lesznek,
s gyermekeik is velük egyetemben.

(Iz 65,23)

Nem ragad többé kardot nemzet nemzet ellen,
nem tanulják többé a hadviselést.
Szőlője tövében ül majd mindenki,
meg fügefája alatt, és senki nem zavar senkit.

(Mik 4,3–4)

És újra kiárad ránk a lélek a magasból
Akkor a sivatag gyümölcsstermő kert lesz,
a kert meg olyan, mint az erdő.
Jog lakik majd a pusztaságban,
és igazságosság tanyázik a gyümölcsöskertben.
Az igazságosság békét terem,
az igazságnak meg biztonság lesz a gyümölcse mindörökre.
Népem békességben lakik majd otthonában,
biztonságos hajlékokban, gondtalan nyugalomban.

(Iz 32,15–18)

Örök boldogságot tükröz az arcuk.
Öröm és ujjongás jár a nyomukban,
mert fájdalom és siralom nem lesz többé.

(Iz 35,9–10)

Örökre megsemmisíti a halált.
Istenünk, az Úr letörli a könnyet minden arcról.

(Iz 25,8)

Szinte visszhangként halljuk ezeket a jövendöléseket a Jelenések könyvében:

Nem éheznek és nem szomjaznak többé,
a nap nem égeti őket, sem másfajta hőség,
mert a Bárány, aki a trón közepén áll,
legelteti és élő vizek forrásához tereli őket,
az Isten meg letöröl a szemükről minden könnyet.

(Jel 7,16–17)

Ez az Isten hajléka az emberek között!
Velük fog lakni és ők az ő népe lesznek,
és maga az Isten lesz velük.
Letöröl szemükről minden könnyet.
Nem lesz többé halál, sem gyász, sem jajgatás, sem vesződség,
mert a régi világ elmúlt.

(Jel 21,3–4)

Jöjj el, Uram, Jézus!

Íme, az Úr Jézusra vonatkozó jövendölések és azok beteljesedése, talán még nagyobb részletességgel, mint azt az emmauszi tanítványok hallhatták.

Isten nem azért közölte velünk ezeket a jövendöléseket, hogy kíváncsiságunkat kielégítse, hanem lelkünket akarta felkészíteni általuk a Megváltó tanításának befogadására.

Íme az én szeretett Fiam, akiben nekem kedvem telik, Őt hallgassátok! – üzeni nekünk is mennyei Atyánk.

Jézus pedig így szól hozzánk:

Higgyetek az Istenben, és bennem is higgyetek...

Atyám házában sok hely van,

ha nem így volna, megmondtam volna nektek.

Azért megyek el, hogy helyet készítsek nektek.

Ha aztán elmegyek, és helyet készítek nektek,

újra eljövök, és magammal viszlek benneteket,

hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok.

(Jn 14,1–3)

Éljünk tehát mindig Jézus tanítása szerint, s válaszoljunk napról napra az Úr Jézusnak, Szent János szavaival:

Jöjj el, Uram, Jézus!

(Jel 22,20)